

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžrk/7/2017
Identifikačné číslo spisu: 4016200069
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4016200069.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a z členiek senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci žalobcu: Slovenská republika, v zastúpení LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JAKUBČO, spol. s.r.o., so sídlom Mladých budovateľov 2, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Komárno, so sídlom Platanová alej 7, Komárno, za účasti: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, so sídlom Hollého 10, Trnava, zastúpená advokátskou kanceláriou MAPLE & FISH s.r.o., so sídlom Dunajská 15/A, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 25. novembra 2015, č. V 4143/2015, o kasačnej sťažnosti účastníka konania Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza, proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/9/2016-170 zo dňa 8. marca 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre
č.k. 11S/9/2016-170 zo dňa 8. marca 2017 z r u š u je a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Rozhodnutie krajského súdu

1. Krajský súd v Nitre rozsudkom Nitre č.k. 11S/9/2016-170 zo dňa 8. marca 2017 rozhodnutie Okresného úradu Komárno, katastrálny odbor č. V 4143/2015 zo dňa 25.11.2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu a o nároku na náhradu trov konania účastníka konania Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza, Trnava rozhodol tak, že nemá právo na náhradu trov konania.

2. Z predloženého administratívneho spisu žalovaného krajský súd zistil, že Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza podala dňa 28.10.2015 žalovanému návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a to parcely registra „C“ evidované na LV č. XXX, katastrálne územie J., a to parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 200841 m², parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere

11661 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 55266 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 51024 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 69192 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 23519 m2, parc.č. XXXXX lesné pozemky o výmere 6887 m2, parc.č. XXXXX lesné pozemky o výmere 40428 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 128702 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 322158 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 20724 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 68144 m2, parc.č. XXXXX lesné pozemky o výmere 30597 m2, parc.č. XXXXX lesné pozemky o výmere 6654 m2, parc.č. XXXXX/XX lesné pozemky o výmere 4126 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 7972 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 5325 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 5491 m2, parc.č. XXXXX/XX lesné pozemky o výmere 5113 m2, parc.č. XXXXX/XX lesné pozemky o výmere 3619 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 7187 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 6499 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 6154 m2, parc. č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 12999 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 8992 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 3306 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 4571 m2 parc. č. XXXXX/XX lesné pozemky o výmere 2922 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 4286 m2, parc.č. XXXXX/XX lesné pozemky o výmere 3161 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 5325 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 7796 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 4036 m2, parc.č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 7369 m2 .

3. K návrhu na povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností cirkiev pripojila rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 23.09.2014, sp.zn. 1Sžr/147/2013, a zo dňa 13.01.2015, sp.zn. 1Sžr/175/2013, Dohodu o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam zo dňa 21. októbra 2015 medzi povinnou osobou: Slovenská republika, zastúpená LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, a oprávnenou osobou: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, Trnava, uzavretú podľa § 2 ods. 1, písm. c/ a § 5 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam. V dohode sa, okrem iného uvádza, že na základe rozsudku Okresného súdu Komárno č.k. 10C/65/2007-789 zo dňa 19.03.2014 v spojení s opravným uznesením č.k. 10C/65/2007-813 zo dňa 09.04.2014 a rozsudku Krajského súdu Nitra č.k. 7Co/377/2014-864 zo dňa 18.06.2015 je povinná osoba povinná vydať a navrátiť oprávnenej osobe vlastníctvo k nehnuteľnostiam v podiele 1/1 k celku k tam citovaným nehnuteľnostiam. Podľa článku II. povinná osoba na základe rozsudkov touto dohodou vydáva a navracia oprávnenej osobe vlastníctvo k tam citovaným nehnuteľnostiam v podiele 1/1 k celku a oprávnená osoba prijíma od povinnej osoby nehnuteľnosti do svojho vlastníctva. Predložená dohoda, s dátumom 21.10.2015, bola podpísaná zástupcom cirkvi ako oprávnenej osoby, ale nebola podpísaná zástupcom povinnej osoby.

4. Okresný súd Komárno rozsudkom č.k. 10C/65/2007-789 zo dňa 19.03.2014 v spojení s opravným uznesením č.k. 10C/65/2007-813 zo dňa 09.04.2014 (ktorým opravil označenie parcely č. XXXXX/X lesné pozemky o výmere 68144 m2 na správne označenie parcely č. XXXXX/X) rozhodol, že žalovaný v 1. rade (Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik) je povinný vydať a navrátiť žalobcovi (Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza) vlastníctvo k nehnuteľnostiam, označených vo výroku rozsudku, ktoré sú vedené Okresným úradom Komárno, odbor katastrálny, v katastrálnom území J., v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape, na liste vlastníctva číslo XXX. Krajský súd v Nitre rozsudkom č.k. 7Co/377/2014-864 zo dňa 18.06.2015 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti žalovaného v 1. rade (Lesy Slovenskej republiky, š.p.) potvrdil. Obidva rozsudky tak nadobudli právoplatnosť dňa 31.07.2015.

5. Žalovaný rozhodnutím zo dňa 25.11.2015 číslo vkladu: V 4143/2015, podľa ustanovenia § 31 ods. 3 zákona č. 162/1995 Zb. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (v ďalšom texte len katastrálny zákon), povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam uvedeným v návrhu na vklad vlastníckeho práva, ktoré sú v rozhodnutí uvedené, a to v prospech Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavskej arcidiecéze, Trnava v podiele 1/1 na základe „dohody o vydaní veci“ zo dňa 21.10.2015 uzavretej medzi účastníkmi: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, Trnava ako oprávneným a Slovenská republika, zastúpená: Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, ako povinným. Vklad bol povolený dňa

25.11.2015 a týmto dňom nadobudlo rozhodnutie právoplatnosť. Právne účinky vkladu nastali dňa 25.11.2015.

6. Krajský súd zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách ustanovení katastrálneho zákona, citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 1 ods. 1 v spojení s § 4 ods. 1, 2, 3, s § 5 ods. 1, 2, 3, s § 22 ods. 5, s § 28 ods. 1, 2, 3, s § 30 ods. 4, 5 písm. a/, s § 31 ods. 1, 3, 4, 5 a súčasne v intenciách ustanovení zákona č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len reštitučný zákon), citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 1 v spojení s § 4 ods. 1 a s § 5 ods. 1, 2, 3, postupom v súlade s právnu úpravou ustanovenou v tretej časti zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) v zmysle § 491 ods.1 SSP.

7. Poukazom na právnu úpravu ustanovenú v § 31 ods. 4 katastrálneho zákona, ktorú citoval, krajský súd konštatoval, že rozhodnutie žalovaného neobsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti rozhodnutia, keď v rozhodnutí je uvedené označenie žalovaného, číslo vkladu, označenie účastníkov konania, deň, kedy žalovaný o vklade rozhodol, deň, kedy nastali právne účinky vkladu, meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá vklad povolila a odtlačok okrúhlej pečiatky žalovaného, avšak rozhodnutie v časti, kde má byť označený právny úkon, ktorý bol podkladom pre povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, neobsahuje označenie rozsudkov, ktorými mal byť nahradený prejav vôle povinnej osoby v dohode o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam, cirkvám a náboženským spoločnostiam, ktorá skutočnosť bola dôvodom pre zrušenie rozhodnutia žalovaného. Žalovaný uvedené rozhodnutia súdov neoznačil za právny úkon (spolu s „dohodou o vydaní vecí“), na základe ktorých povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, hoci tieto boli v dohode označené a uvedené ako prílohy návrhu na vklad vlastníckeho práva zo dňa 27.10.2015, podaného Rímskokatolíckou cirkvou, Trnavskou arcidiecézou, Trnava. Pokiaľ žalovaný rozhodoval na základe predložených príloh k návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností a z jeho vyjadrenia vyplýva, že považoval rozhodnutia súdov ukladajúcich povinnosť žalovaného - povinnej osobe vydať a navrátiť vlastníctvo k tam uvedeným a presne špecifikovaným nehnuteľnostiam za prejav vôle povinnej osoby, bolo potrebné uviesť uvedené rozsudky súdov do svojho rozhodnutia.

8. Krajský súd ďalej poukázal na to, že spôsobilosť zmlúv, verejných listín a iných listín na zápis do katastra je upravená v § 42 katastrálneho zákona, ktorý v odseku 3 upravuje, že podpis prevodcu na zmluve, podpis povinného z predkupného práva, podpis povinného v prípade vzniku vecného bremena alebo podpis oprávneného v prípade zániku vecného bremena na zmluve, podpisy spoluvlastníkov na zmluve o zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva alebo pri vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov musia byť osvedčené podľa osobitných predpisov, ak sú tieto osoby zastúpené ich podpis na splnomocnení musí byť tiež osvedčený. To neplatí, ak je účastníkom zmluvy štátny orgán, Fond národného majetku Slovenskej republiky, Slovenský pozemkový fond, obec alebo vyšší územný celok, alebo ak ide o zmluvu o prevode nehnuteľností vyhotovenú vo forme notárskej zápisnice, alebo autorizovanú advokátom.

9. Krajský súd zrušil napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. f/ SSP z dôvodu, že skutkový stav, ktorý vzal žalovaný za základ napadnutého rozhodnutia je v rozpore s administratívnym spisom, keď z napadnutého rozhodnutia nevyplýva, na základe akých skutočností a akú správnu úvahu použil žalovaný pri vyvodení záveru, že podkladom pre rozhodnutie správneho orgánu je „dohoda o vydaní vecí“ (hoci predložená bola „dohoda o navrátení vlastníctva“) a že jej nepodpísanie zo strany žalobcu nie je prekážkou povolenia vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností, pričom Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, Trnava pripojila k návrhu na vklad vlastníckeho práva tam uvedených nehnuteľností i právoplatné rozsudky súdov, ktorými bola nahradená vôľa povinnej osoby podpísať dohodu o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam, pričom v samotnej dohode sa v čl. I dohody na tieto rozsudky odvoláva.

10. Podľa názoru krajského súdu neobstojí len samotné konštatovanie uvedené v poučení rozhodnutia, že ide o rozhodnutie, ktorým sa vklad povoľuje, a preto nie sú opravné prostriedky povolené, čo

nepochybne zodpovedá nesporevej situácii účastníkov dohody, (čo však nie je tento prípad), a preto, pokiaľ zákon pripúšťa súdny prieskum, musí rozhodnutie obsahovať základné penzum informácií zdôvodňujúcich postup správneho orgánu, poukazom na to, že v predmetnej veci žalovaný bez ďalšieho akceptoval ako vkladu schopnú dohodu, ktorá nie je v pravom slova zmysle dohodou podľa ustanovenia § 37 Občianskeho zákonníka, pričom zo samotného rozhodnutia žalovaného nie je zrejmé, z čoho takýto jeho postup vychádza, o aké ustanovenie opiera svoj postup, keďže je zrejmé, že nešlo o typickú dohodu charakterizovanú súhlasným prejavom vôle oboch zúčastnených strán, pričom jej formuláciu a obsah koncipovala iba jedna zo zúčastnených strán, v ktorej absentujúca vôľa k súhlasu zo strany jedného z účastníkov bola nahradená ex post výrokom súdu.

11. Vyjadrenie žalovaného uvedené v jeho podaní zo dňa 07.03.2016 o presných náležitostiach rozhodnutia o povolení vkladu v zmysle kogentného ustanovenia - § 31 ods. 4 katastrálneho zákona, čo vylučuje použitie všeobecnej právnej úpravy obsiahnutej v správnom poriadku, podľa názoru krajského súdu v danom prípade neobstojí, keďže žalovaným označený právny úkon - dohoda o vydaní veci (odhladnuc od skutočnosti, že zúčastnená osoba predložila listinu nazvanú dohoda o navrátení vlastníctva) nie je dohodou v pravom slova zmysle, ale aby sa za takú považovala, museli nastať iné právne skutočnosti, na ktoré sa prihliada z úradnej povinnosti. Tieto právne skutočnosti (súdne rozsudky) mali byť premietnuté i do rozhodnutia žalovaného.

12. Krajský súd vyslovil názor, že pokiaľ žalovaný v napadnutom rozhodnutí o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností uviedol právny úkon - „dohodu o vydaní veci“, nemožno tento právny úkon bez ďalšieho považovať za vkladu schopnú listinu, pretože táto nebola podpísaná obidvomi zmluvnými stranami, a preto bolo potrebné rozhodnutie žalovaného zrušiť. Prisvedčil žalobcovi, že žalovaný nepostupoval správne, keď na základe návrhu cirkvi, ktorý bol určitý a bolo z neho zrejmé, čoho sa cirkev domáhala a to povolenia vkladu k nehnuteľnostiam špecifikovaným v návrhu z titulu dohody o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam zo dňa 21.10.2015 podľa reštitučného zákona v spojení s právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno zo dňa 19.03.2014, č.k. 10C/65/2007-789, povolil vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ak označil právny úkon, na základe ktorého tak rozhodol, len „dohodu o vydaní veci“, bez ďalších listín (právoplatného rozsudku súdu o povinnosti povinnej osoby vydať a navrátiť vlastníctvo), hoci nepodpísaná dohoda o vydaní veci nie je sama o sebe, bez ďalšieho vkladu schopnou listinou. Žalovaný návrh a jeho prílohy v zmysle § 31 katastrálneho zákona preskúmal a dospel k záveru, že dohoda o vydaní veci obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti, pričom absentujúci prejav vôle a podpis žalobcu (ako povinného podľa dohody zo dňa 21.10.2015) nezdôvodnil tak, že tento bol s poukazom na ustanovenia § 161 ods. 3 OSP (účinného do 30.06.2016) nahradený výrokom právoplatného rozsudku Okresného súdu Komárno, ktorý bol pripojený k návrhu spolu s rozsudkom Krajského súdu v Nitre zo dňa 18. júna 2015, č.k. 7Co/377/2014-864, ktorý potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie. Rovnaký právny názor vyslovil Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozsudku zo dňa 09.11.2015, sp.zn. 1Sžr/107/2014, v obdobnej veci a týmto právnym názorom sa správny súd riadil.

13. Krajský súd dospel k záveru, že žalovaný sa vo vkladovom konaní nevysporiadal so všetkými prílohami, ktoré boli zo strany navrhovateľa predložené a do rozhodnutia prevzal len niektoré z nich, ktoré však bez ďalšieho nie sú vkladu schopnou listinou, na základe ktorej je možné povoliť vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností. Preskúmaním žalobou napadnutého rozhodnutia žalovaného v intenciách podanej žaloby preto správny súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, z ktorých dôvodov napadnuté rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. f/ SSP zrušil a vec mu vrátil ďalšie konanie.

14. V ďalšom konaní krajský súd žalovanému uložil povinnosť posúdiť návrh na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností podaný Rímskokatolíckou cirkvou, Trnavskou arcidiecézou, Trnava, preskúmať všetky prílohy, ktoré boli k návrhu pripojené a o návrhu znovu rozhodnúť, pričom je potrebné, aby jeho rozhodnutie bolo riadne odôvodnené a aby obsahovalo všetky zákonom stanovené náležitosti.

15. O trovách konania správny súd rozhodol tak, že žalobcovi, ktorý mal v konaní úspech (súd žalobe vyhovel), priznal právo na plnú náhradu trov konania, a to s poukazom na ustanovenie § 167 ods. 1 SSP, s tým, že o ich výške rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

16. O trovách pribratého účastníka konania rozhodol správny súd tak, že mu nepriznal náhradu trov konania podľa § 169 SSP, keď v predmetnej veci neuložil pribratému účastníkovi konania žiadnu povinnosť. Správny súd nevzhladol ani dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by mu mal priznať právo na náhradu ďalších trov konania.

II.

Kasačná sťažnosť účastníka konania Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza

17. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal účastník konania Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza kasačnú sťažnosť. Navrhoval, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/9/2016-170 zo dňa 8. marca 2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uplatnil si náhradu trov konania.

18. V dôvodoch kasačnej sťažnosti účastník konania namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom v zmysle § 440 ods.1, písm. g/ S.s.p.. Účastník konania nesúhlasil so záverom krajského súdu. Poukazom na skutkové zistenia daného prípadu uviedol, že predmetom konania vedeného u žalovaného bol návrh účastníka na povolenie vkladu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Účastník k návrhu na vklad okrem iného priložil jednostranne podpísanú „Dohodu“, reštitučné rozsudky a rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1Sžr 147/2013 a sp.zn. 1Sžr 175/2013 a súčasne v návrhu na vklad poukázal na to, že reštitučnými rozsudkami boli Lesy SR, š.p. ako povinná osoba zaviazané k povinnosti vydať a navrátiť účastníkovi ako oprávnenej osobe vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, ktorú povinnosť do dnešného dňa dobrovoľne nesplnil.

19. Účastník poukázal tiež na to, že platná právna úprava nerieši situáciu, kedy dôjde k vydaniu rozsudkov podľa reštitučného zákona, ktoré nadobudnú právoplatnosť a vykonateľnosť a povinná osoba napriek tomu nesplní uloženú povinnosť, pričom táto skutočnosť nemôže byť na ujmu účastníka, ktorý bol v reštitučnom konaní úspešný a nemá inú možnosť ako sa domôcť navrátenia vlastníckeho práva. Tvrdil, že uvedená situácia viedla k tomu, že najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach vyslovil právny názor, ako má postupovať oprávnená osoba a príslušný orgán na úseku katastra, ak nastane situácia, že povinná osoba dobrovoľne nesplní povinnosť napriek právoplatným a vykonateľným rozsudkom vydaných podľa reštitučného zákona a znejúcich na povinnosť vydať a navrátiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Ďalej uviedol, že vychádzajúc zo záverov najvyššieho súdu v rozhodnutiach sp.zn. 1Sžr 147/2013 a 1Sžr 175/2013 oprávnená osoba môže podať návrh na vklad a príslušný orgán na úseku katastra vklad povolí na podklade „Dohody“ podpísanej len zo strany oprávnenej osoby, pričom reštitučné rozsudky nahrádzajú podpis povinnej osoby na dohode. Najvyšší súd skonštatoval, že reštitučné rozsudky sú čo do účinkov totožné s rozsudkami nahrádzujúcimi prejav vôle. Tento záver najvyššieho súdu bol potvrdený aj rozhodnutím Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 377/2015. Účastník vyslovil názor, že žalovaný postupoval správne a zákonne, keď rozhodnutím vyhovel návrhu účastníka na vklad, ktorý návrh splňal všetky zákonné náležitosti.

20. Ďalej účastník citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 28 ods. 1, v § 30 ods. 4 a v § 31 ods. 1, 4 katastrálneho zákona uviedol, že z citovaných ustanovení vyplýva, že vklad sa povoľuje na základe zmluvy, t.j. zmluva je ten právny úkon, na podklade ktorého má byť zapísané vlastnícke právo do katastra nehnuteľností. Ak teda zákon ďalej uvádza náležitosti rozhodnutia, ktorými sa povoľuje vklad a medzi nimi aj označenie právneho úkonu, je zrejmé, že sa ním rozumie označenie konkrétnej zmluvy, v tomto prípade touto zmluvou bola dohoda na vrátenie vlastníctva cirkvám a náboženským spoločnostiam a je síce pravdou, že táto dohoda bola podpísaná iba zo strany oprávnenej osoby, avšak podpis povinnej

osoby - žalobcu, bol v súlade s rozhodovacou praxou najvyššieho súdu nahradený reštitučnými rozsudkami. Tieto reštitučné rozsudky ako je rozhodnutia najvyššieho súdu boli priložené k návrhu na vklad. Účastník ďalej dôvodil, že je zrejme, že žalovaný splnil aj povinnosť v zmysle § 31 ods. 1 katastrálneho zákona, keď posúdil dohodu z hľadiska splnenia zákonných podmienok. Podľa názoru účastníka žalovaný postupoval správne, keď na podklade návrhu účastníka a príloh návrhu vklad povolil. Mal za to, že žalovaný správne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil a jeho rozhodnutie je vecne správne. Dal do pozornosti, že toto ani nebolo dôvodom zrušenia rozhodnutia žalovaného, keďže krajský súd rozhodnutie žalovaného zrušil výlučne z dôvodu formálneho nedostatku rozhodnutia a to, že žalovaný neuviedol reštitučnej rozsudky spolu s dohodou o vydanie veci v časti, kde má byť označený právny úkon. Dôvodil, že skutočnosť, že žalovaný v rozhodnutí neoznačil reštitučné rozsudky, nespôsobuje nezákonnosť rozhodnutia, keďže reštitučné rozsudky boli uvedené v samotnej dohode a boli priložené k návrhu na vklad. Mal za to, že reštitučné rozsudky je možné považovať za súčasť dohody a tak nebolo potrebné ich osobitne uvádzať v rozhodnutí, rovnako ako sa neuvádzajú ani ďalšie prílohy návrhu na vklad, dokonca ani katastrálny zákon túto povinnosť v § 28 a nasl. okresnému úradu neukladá.

21. Účastník trval na tom, že právnym úkonom v predmetnej veci bola práve dohoda o vydaní vecí, ktorá je dvojstranným právnym úkonom, pričom jedna zo zložiek tohto právneho úkonu - prejav vôle v prípade žalobcu sa považuje za nahradený v zmysle judikatúry najvyššieho súdu reštitučnými rozsudkami. Právny úkon v obdobných rozhodnutiach o vklade sa vždy uvádza bez potrebných informácií o vzniku právneho úkonu, hoci pre existenciu akéhokoľvek právneho úkonu vedúceho k vkladu majú existenčný význam.

22. Účastník ďalej namietal, že napadnutý rozsudok by znamenal zásadný a ničím neodôvodnený odklon od ustálenej právnej a administratívnej praxe. Uviedol, že posudzovanie prejavu vôle je jednoznačne súčasťou administratívneho prieskumu pred vydaním rozhodnutia podľa § 31 ods. 1 katastrálneho zákona a nepatrí k formálnym náležitostiam rozhodnutia podľa § 31 ods. 4 písm. d/ katastrálneho zákona. Opätovne poukázal na skutočnosť, že Lesy SR, š.p. boli účastníkom reštitučného konania, mali vedomosť o povinnosti uloženej reštitučnými rozsudkami a rovnako sú mu známe dotknuté rozhodnutia najvyššieho súdu (nakoľko bol účastníkom konania v oboch prípadoch) a teda je zrejme, že si musel byť vedomý toho, na základe akých právnych skutočností došlo k povoleniu vkladu v prospech účastníka. Vzhľadom na uvedené účastník žalobu považoval za ďalší účelový krok žalobcu v konaní s jediným cieľom a to oddialiť vydanie nehnuteľností a navrátenie vlastníctva.

23. Ďalej účastník uviedol, že uvedené skutočnosti namietal aj v priebehu konania, pričom súd na ne nijako neprihliadol. Považoval žalobu a námietky žalobcu za šikanózne, a teda, že ide o zneužitie práva, zakladajúci dôvod na aplikáciu § 28 SSP v spojení s § 5 ods. 12 SSP, a preto súd mal žalobu odmietnuť. Vytýkal správne súdu, že pokiaľ takto nepostupoval a žalobe vyhovel, vec nesprávne právne posúdil.

24. Záverom účastník uviedol, že zo strany žalovaného nedošlo k porušeniu ustanovení katastrálneho zákona a ani iného právneho predpisu, práve naopak žalovaný postupoval v súlade s platnou právnou úpravou ako aj súdnou praxou najvyššieho súdu, rozhodnutie obsahuje všetky zákonné náležitosti a bolo by v rozpore s čl. 2 ods. 3 ústavy, ak by mu boli uložené povinnosti nad rámec zákona, za čo je možné považovať aj uloženie povinnosti odôvodniť rozhodnutie, prípadne v ňom uviesť náležitosti, ktoré zákon neukladá.

III.

Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti účastníka konania

25. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti účastníka konania Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza nevyjadril.

IV.

Vyjadrenie žalobcu ku kasačnej sťažnosti účastníka konania

26. Žalobca ku kasačnej sťažnosti účastníka konania sa vyjadril tak, že navrhoval, aby najvyšší súd podľa § 461 SSP kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol a žalobcovi priznal právo na náhradu trov súdneho konania.

27. V dôvodoch vyjadrenia žalobca sa stotožnil s rozsudkom krajského súdu a s dôvodmi uvedenými v odôvodnení rozhodnutia správneho súdu. Tvrdil, že z rozhodnutia žalovaného správneho orgánu č. V 4143/2005 zo dňa 25.11.2015 nie je možné s určitosťou zistiť, z akého právneho základu správny orgán vychádzal pri povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech účastníka a aké správne úvahy ho viedli k takémuto rozhodnutiu. Žalobca poukázal na to, že pokiaľ je proti rozhodnutiu správneho orgánu prípustný prieskum rozhodnutia správnym súdom, správny orgán sa má so skutočnosťami rozhodujúcimi pre vydanie svojho rozhodnutia náležite vysporiadať a poňať ich do svojho rozhodnutia a o to viac, ak sa jedná o zápis vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností na základe dohody o navrátení vlastníctva, ktorá nie jedným z jej účastníkov podpísaná. Žalobca ďalej poukazoval na to, že v katastrálnom konaní o povolení vkladu sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní (§ 22 ods. 5 katastrálneho zákona), a preto rozhodnutie správneho orgánu v zmysle § 47 ods. 3 správneho poriadku musí obsahovať aj odôvodnenie, v ktorom správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia. Poukázal tiež na to, že v zmysle § 47 ods. 7 správneho poriadku osobitné zákony ustanovujú, v ktorých prípadoch sa rozhodnutie, ktorým sa účastníkovi konania v plnom rozsahu vyhovuje, len vyznačí v spise a účastníkovi konania sa namiesto písomného vyhotovenia rozhodnutia vydá osobitný doklad alebo poskytne plnenie.

28. Žalobca ďalej tvrdil, že keďže katastrálny zákon požaduje pre rozhodnutie o povolení vkladu vydanie rozhodnutia, malo napadnuté rozhodnutie obsahovať dôvody, pre ktoré tak správny orgán rozhodol, najmä ak mu nebola predložená typizovaná scudzovacia zmluva podpísaná všetkými jej účastníkmi. Uviedol, že pokiaľ má byť rozhodnutie správneho orgánu preskúmateľné súdom, musí tomu zodpovedať aj obsah rozhodnutia, ktorý sa má preskúmať, v opačnom prípade ide o nepreskúmateľné rozhodnutie, ktoré musí správny súd v zmysle § 191 ods. 1 2 Správneho súdneho poriadku zrušiť.

29. Žalobca vyslovil názor, že ak bola do správneho konania predložená dohoda o navrátení vlastníctva podpísaná len jednou stranou tejto dohody, spolu s právoplatným rozsudkom súdu o povinnosti navrátiť a vydať nehnuteľnosti oprávnenému subjektu, je takéto listiny nutné preskúmať a úvahy, ktoré správny orgán viedli k povoleniu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľnosti poňať do rozhodnutia (odôvodnenia). Mal za to, že pri individuálnom správnom akte je potrebné *expressis verbis* uviesť zákonné dôvody jeho vydania a náležite vysvetliť právne a faktické okolnosti jeho prijatia a to minimálne v tých prípadoch, keď majú zasiahnuť do sféry toho subjektu, ktorý nedal podnet na iniciovanie správneho konania. V danej súvislosti dal do pozornosti právny názor najvyššieho súdu vyslovený v rozsudku 1Sžr 107/2014 z 09.11.2015.

30. Žalobca nesúhlasil ani s tvrdením účastníka, že rozsudok predstavuje zásadný a ničím neodôvodnený odklon od ustálenej právnej a administratívnej praxe. Mal za to, že rozhodovanie kasačného súdu (najvyššieho súdu) v obdobných veciach nemá doposiaľ podobu ustálenej praxe. Uviedol, že zatiaľ sú mu známe len rozhodnutia jediného senátne najvyššieho súdu v skutkovo a právne podobných veciach. Z rozhodnutí tohto senátu je zrejмый judikatórny vývoj, v rámci ktorého sú postupne formulované (rozširované) požiadavky kladené na rozhodnutia o povolení vkladu v právne identických veciach ako je vec posudzovaná, a preto rozsudok nepredstavuje odklon od právnej praxe a naopak reaguje na judikatórny vývoj a je v súlade s časovo posledným rozsudkom najvyššieho súdu vydaným dňa 09.11.2015 pod sp.zn. 1Sžr/107/2014.

V.

Vyjadrenie účastníka konania k vyjadreniu žalobcu

31. Účastník konania na vyjadrenie žalobcu predložil vyjadrenie, v ktorom sa nestotožnil s tvrdeniami žalobcu a tieto považoval za nedôvodné a účelové ako aj v rozpore s platnou právnou úpravou. Trval na tom, že skutočnosť, že žalovaný v rozhodnutí neoznačil reštitučné rozsudky, nespôsobuje nezákonnosť rozhodnutia. Uviedol, že reštitučné rozsudky boli uvedené v samotnej dohode a boli priložené k návrhu na vklad, pričom reštitučné rozsudky nahrádzajú prejav vôle povinnej osoby a jej podpis na dohode. Reštitučné rozsudky je možné považovať za súčasť dohody a nebolo potrebné ich osobitne uvádzať v rozhodnutí, rovnako ako sa neuvádzajú ani ďalšie prílohy návrhu, a dokonca ani katastrálny zákon túto povinnosť v § 28 a nasl. ani v inom ustanovení okresnému úradu neukladá.

32. K argumentácii žalobcu, že na tento prípad bolo potrebné analogicky aplikovať § 47 ods. 3 správneho poriadku, účastník konania, citujúc právnú úpravu ustanovenú v § 22 ods. 5 katastrálneho zákona uviedol, že katastrálny zákon síce pripúšťa subsidiárne použitie ustanovení správneho poriadku, avšak len v tých prípadoch, ak katastrálny zákon neobsahuje odlišnú právnú úpravu, pričom v tomto prípade katastrálny zákon vymedzuje náležitosti rozhodnutia o povolení vkladu v § 31 ods. 4, ktorá právná úprava je lex specialis k úprave v § 47 ods. 3 správneho poriadku a v zmysle zásady lex specialis legi generali má prednosť.

33. Záverom účastník konania uviedol, že žalovaný v konaní nepochybil, napadnuté rozhodnutie je správne a zákonné a teda súd mal žalobu zamietnuť, trvajúc na tom, že podaná žaloba je nielenže nedôvodná, ale aj účelová a šikanózna a ide o zneužitie práva a teda je daná dôvodnosť pre postup podľa § 28 v spojení s § 5 ods. 12 Správneho súdneho poriadku. Trval na dôvodnosti podanej kasačnej sťažnosti a opätovne žiadal, aby kasačný súd rozsudok zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.

VI.

Konanie pred kasačným súdom

34. Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

35. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podanej kasačnej sťažnosti účastníka konania Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavská arcidiecéza (§ 453 ods. 1 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk <. (§ 452 ods. 1 v spojení s ustanovením § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

36. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 11S 9/2016-170 zo dňa 8. marca 2017, ktorým správny súd rozhodnutie Okresného úradu Komárno, katastrálny odbor č. V 4143/2015 zo dňa 25.11.2015 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie podľa § 191 ods. 1, písm. f/ SSP.

37. Predmetom súdneho prieskumu v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu Okresného úradu Komárno zo dňa 25.11.2015 číslo vkladu: V 4143/2015, ktorým správny orgán podľa ustanovenia § 31 ods. 3 katastrálneho zákona povolil vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam uvedeným v návrhu na vklad vlastníckeho práva, uvedené v rozhodnutí, v prospech Rímskokatolíckej cirkvi, Trnavskej arcidiecézy, Trnava v podiele 1/1 na základe „dohody o vydaní vecí“ zo dňa 21.10.2015 uzavretej medzi účastníkmi: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, Trnava ako oprávneným a Slovenská republika, zastúpená: Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, ako povinným.

38. V procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku krajského súdu najvyšší súd vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, na ktoré poukázal už krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku, z ktorých dôvodov kasačný súd ich neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

39. V správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. (§ 2 ods. 1 SSP)

40. Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania. (§ 5 ods. 2 SSP)

41. Správnou žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy. (§ 177 ods. 1 SSP)

42. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 177 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesno-právnymi predpismi.

43. Správny súd vychádza zo skutkového stavu zisteného orgánom verejnej správy, ak tento zákon neustanovuje inak. Správny súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia alebo na rozhodnutie vo veci.(§ 119 SSP).

44. Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy. (§ 135 ods. 1 SSP)

45. Správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverenú právomoc a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších črt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi v súlade so zásadou materiálnej spravodlivosti.

46. Kasačný súd upriamuje pozornosť tiež na to, že správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu je povinný posudzovať súlad rozhodnutia a postup mu predchádzajúci so zákonom, a preto v konkrétnej veci sa zásadne obmedzí na otázku, či vykonané dôkazy, z ktorých správny orgán vychádzal, nie sú pochybné najmä ohľadom na prameň, z ktorých pochádzajú, alebo pre porušenie niektorej procesnej zásady správneho konania, a ďalej na otázku či vykonané dôkazy logicky robia vôbec možným skutkový záver, ku ktorému správny orgán dospel. Správny súd pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu posudzuje, či správny orgán aplikoval na predmetnú právnu vec relevantný právny predpis a právnu úpravu na vec sa vzťahujúcu aplikoval v súlade s čl. 152 ods.4 Ústavy Slovenskej republiky.

VII.

Právne posúdenie kasačným súdom

47. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

48. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivec musí konať tak, ako určuje právny poriadok.

49. Ústavný súd SR princíp materiálneho právneho štátu prezentoval v právnom názore: „V právnom štáte, v ktorom sú ako neoddeliteľné súčasť okrem iných stelesnené princípy, ako sú právna istota a spravodlivosť (princíp materiálneho právneho štátu), čo možno spoľahlivo vyvodiť z čl. 1 ústavy, sa osobitný dôkaz kladie na ochranu tých práv, ktoré sú predmetom jej úpravy. Povinnosťou všetkých štátnych orgánov je zabezpečiť reálnu možnosť ich uplatnenia tými subjektmi, ktorými boli priznané“ (ÚS 17/1999, Nález z 22. septembra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 365; zhodne I. ÚS 44/1999, Nález z 13. októbra 1999. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 1999, s. 382, I. ÚS 10/98)". (I. ÚS 54/02. Nález z 13. novembra 2002. Zbierka nálezov a uznesení Ústavného súdu SR 2002 - II. polrok, s. 750, nález Ústavného súdu SR č. PL. ÚS 22/06). Judikatúra ústavného súdu tiež kladie dôraz, že v súlade s čl. 1 ods. 1 ústavy s uplatňovaním princípu právnej istoty v právom štáte sa spája požiadavka všeobecnosti, platnosti, trvácnosti, stability, racionálnosti a spravodlivého obsahu právnych noriem; medzi ústavné princípy vlastné právnemu štátu patrí aj zákaz svojvôle v činnosti štátnych orgánov, ako aj zásada primeranosti, resp. proporcionality (m. m. PL. ÚS 1/04).

50. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

51. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

52. Z uvedeného článku ústavy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie.

53. Predpokladom povolenia vkladu práva k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností na základe zmluvného právneho úkonu alebo iného právneho úkonu zákonom predpokladaného je splnenie zákonných podmienok ustanovených v § 31 ods. 1 katastrálneho zákona. Pri rozhodovaní o povolení vkladu príslušný správny orgán prihliada aj na skutkové a právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu, a v rámci tohto prieskumu posudzuje súlad zmluvného dojednania účastníkmi zmluvného záväzku so zákonom.

54. Zákonodarcia právnou úpravou ustanovenou v katastrálnom zákone zveril do právomoci okresnému úradu katastrálny odbor ako orgánu štátnej správy na úseku katastra v konaní o povolení vkladu práva viažúceho sa k nehnuteľnosti do katastra nehnuteľností na základe zmluvného právneho úkonu alebo iného právneho úkonu zákonom predpokladaného okrem splnenia ďalších zákonných podmienok

skúmať aj jej súlad so zákonom. Povinnosťou správneho orgánu na úseku katastra v konaní o povolení vkladu je v zmysle ustanovenia § 3 správneho poriadku v spojení s § 22 ods.5 katastrálneho zákona postupovať v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ako aj ďalšími právnymi predpismi, v danom prípade s ustanoveniami zákona č. 161/2005 Z.z., ktoré sa vzťahujú na posúdenie právneho úkonu zakladajúceho vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností účastníkov konania.

55. Okresný úrad, katastrálny odbor, je ako orgán štátnej správy súčasťou výkonnej moci štátu a je v jeho kompetencii rozhodovať, či sú splnené podmienky na povolenie zápisu práv k nehnuteľnostiam do katastra. Vkladové konanie ako návrhové správne konanie sa začína na návrh účastníka konania. V priebehu vkladového konania správny orgán posudzuje podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu a to z hľadiska kritérií, ktoré sú uvedené v ustanovení § 31 ods. 1 a 2 katastrálneho zákona a predmetnú zmluvu posudzuje aj v intenciách ustanovení právneho predpisu viažuceho sa k posudzovaniu splnenia zákonných podmienok pre povolenie vkladu vlastníckeho práva do katastra. To znamená, že vkladové konanie predstavuje rozhodovací procesný postup, pri ktorom správny orgán na základe predložených písomných podkladov podľa § 31 katastrálneho zákona posudzuje všetky skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu. Výsledkom tohto rozhodovacieho procesného postupu je rozhodnutie o povolení vkladu alebo rozhodnutie o zamietnutí návrhu na vklad, pokiaľ správny orgán zistí, že nie sú splnené zákonné podmienky pre povolenie vkladu. Inštitút vkladu je založený na základe konštitutívnosti, čo znamená, že zmluvné vecné práva k nehnuteľnostiam vznikajú, menia sa a zanikajú vkladom do katastra.

56. Náležitosti rozhodnutia, ktorým sa vklad povoľuje, zákonodarca stanoví v právnej úprave § 31 ods. 4 katastrálneho zákona tak, že rozhodnutie o povolení vkladu obsahuje a) názov okresného úradu, ktorý rozhodol o vklade, b) číslo vkladu, c) označenie účastníkov konania, d) označenie právneho úkonu a nehnuteľností, ktorých sa právny úkon týka, e) deň, keď okresný úrad rozhodol o vklade, f) deň, keď nastali právne účinky vkladu, g) meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá vklad povolila, h) odtlačok okrúhlej pečiatky okresného úradu. Uvedená právna úprava kogentným spôsobom ustanovuje náležitosti rozhodnutia, ktorým správny orgán rozhodol o povolení vkladu vlastníckeho práva do katastra. Pokiaľ správny orgán povolil vklad rozhodnutím spĺňajúcim náležitosti v zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 31 ods.4 katastrálneho zákona, postupoval v súlade so zákonom. Na rozhodnutie o povolení vkladu nie je možné aplikovať právnu úpravu ustanovenú v § 47 správneho poriadku, pretože v katastrálnom konaní sa postupuje podľa všeobecných predpisov o správnom konaní, (zákon č. 71/1967 Zb.), ak tento zákon alebo iný zákon neustanovuje inak v zmysle § 22 ods. 5 katastrálneho zákona.

57. Vychádzajúc z citovanej právnej úpravy kasačný súd po vykonaní súdneho prieskumu preskúvaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu pri aplikácii zákonnej úpravy katastrálneho zákona v spojení s právnou úpravou zákona č. 161/2005 Z.z. dospel k inému záveru ako krajský súd, a to že žalobné námietky žalobcu neboli spôsobilé zvrátiť správnosť a zákonnosť preskúvaného správneho rozhodnutia.

58. Posudzujúc predmetnú dohodu predloženú účastníkom konania spolu s návrhom na vklad vlastníckeho práva do katastra s predloženými prílohami v zmysle § 31 ods.1 katastrálneho zákona v spojení s § 3 ods.1 správneho poriadku a v spojení s ustanoveniami zákona č. 161/2005 Z.z. kasačný súd dospel k záveru, že v danom prípade žalovaný správny orgán na základe skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu ustálil správny právny záver, že predmetná dohoda je vkladu schopná listina, pretože uloženie povinnosti povinnej osobe - žalobcovi, súdnym rozhodnutím v zmysle zákonnej úpravy ustanovenej v zákone č. 161/2005 Z.z. vydať žiadané nehnuteľnosti oprávnenej osobe - príbratý účastník konania, implicitne nahrádza súhlas povinnej osoby s vydaním žiadaných nehnuteľností a náhradným spôsobom osvedčuje jej vôľu.

59. Najvyšší súd ako súd kasačný v preskúvanej veci zistil, že Najvyšší súd Slovenskej republiky v obdobnej veci (v právnej veci žalobcu: Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, Námestie SNP 8, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Komárno, za účasti: Rímskokatolícka cirkev, Trnavská arcidiecéza, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V 1945/11 zo dňa

07.07.2011, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 11S/142/2011-155 zo dňa 02.07.2013/, rozhodol rozsudkom sp.zn. 1Sžr/147/2013 z 23.09.2014 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 220 OSP v spojení § 250ja ods. 3 posledná veta OSP zmenil tak, že žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol (§ 250j ods. 1 OSP). Najvyšší súd Slovenskej republiky v inej obdobnej veci (v právnej veci žalobcu: Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP č. 8, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Sabinov, katastrálny odbor, za účasti Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného číslo vkladu V 93/13 zo dňa 06. marca 2013, o odvolaní účastníka konania Gréckokatolícka cirkev, Farnosť Lipany proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č.k. 1S/22/2013-183 zo dňa 26. apríla 2016, rozhodol rozsudkom sp.zn. 7Sžr/152/2016 z 28.02.2018 tak, že napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 246c ods.1, veta prvá a s § 220 OSP a v spojení s § 492 ods. 2 SSP zmenil tak, že žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol (§ 250j ods. 1 OSP). Najvyšší súd v uvedených rozhodnutiach dospel k záveru, že neboli dané dôvody pre zrušenie správneho rozhodnutia, ktoré bolo vydané v súlade so zákonom.

60. Najvyšší súd v uvedených rozhodnutiach dal dostatočnú odpoveď na zásadnú námietku žalobcu (Lesy Slovenskej republiky, š.p.), vznesenú v žalobe a to, že „Dohoda“ predložená cirkvou v prílohe návrhu na vklad vlastníckeho práva k žiadaným nehnuteľnostiam, nie je vkladu schopnou listinou. Túto námietku žalobca vzniesol aj v žalobe v preskúmvanej veci a kasačný súd ju považoval za zásadnú námietku. Z uvedených dôvodov kasačný súd v predmetnej preskúmvanej veci sa v celom rozsahu stotožnil s názorom najvyššieho súdu vysloveným v uvedených rozhodnutiach sp.zn. 1Sžr 147/2013 z 23.09.2014 a 7Sžr/152/2016 z 28.02.2018, a preto v súlade s § 464 ods.1 SSP na ne poukazuje a ich prevzatú časť v odôvodnení uvádza nasledovne:

„Najvyšší súd v odôvodnení uvedených rozhodnutí citujúc právnu úpravu ustanovenú v katastrálnom zákone a v zákone č. 161/2005 Z.z. okrem iného konštatuje:

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis žalovaného, vyplynulo, že správa katastra rozhodnutím č. V 1945/11 zo dňa 07.07.2011 vyhovel návrhu cirkvi a povolila vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k vyššie špecifikovaným nehnuteľnostiam v k.ú. P. v prospech cirkvi na základe dohody o vydaní veci zo dňa 18.05.2011.

Z vyjadrenia správy katastra vyplynulo, že vzhľadom k úspechu cirkvi v občianskoprávnom konaní vedenom na Okresnom súde v Komárne a Krajskom súde v Nitre, v ktorom bola žalobcovi uložená povinnosť vydať a navrátiť oprávnenej osobe (teda cirkvi) vlastníctvo k uvedeným nehnuteľnostiam, povolil vklad vlastníckeho práva z titulu dohody o vydaní veci s tým, že v zmysle § 161 ods. 3 O.s.p. prejav vôle žalobcu považoval za nahradený práve výrokom právoplatného občianskoprávneho rozsudku.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s názorom žalovaného v tom, že pre povolenie vkladu boli splnené podmienky v zmysle katastrálneho zákona.

Cirkev si uplatnila reštitučný nárok na navrátenie nehnuteľností v zmysle ustanovení reštitučného zákona. Nakoľko žalobca s ňou odmietol uzavrieť dohodu o vydaní vecí, obrátila sa cirkev na súd, ktorý uložil žalobcovi povinnosť vydať cirkvi tam uvedené nehnuteľnosti a navrátiť jej vlastníctvo. Žalobca ako povinná osoba právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno v spojení s odvolacím rozsudkom Krajského súdu v Nitre nerešpektovala.

Odvolací súd dal za pravdu žalovanému ako aj cirkvi v tom, že právoplatným rozsudkom Okresný súd Komárno uložil žalobcovi (v reštitučnom konaní povinnej osobe v zmysle § 4 reštitučného zákona) povinnosť vydať nehnuteľnosti a navrátiť vlastníctvo k nim cirkvi ako osobe oprávnenej, teda uložil žalobcovi povinnosť vyhlásiť vôľu určitým spôsobom. Nakoľko žalobca uvedenú povinnosť nerešpektoval, dohodu s cirkvou neuzavrel, ani iným spôsobom nesplnil právoplatne mu uloženú povinnosť, nastala ex lege zákonná fikcia, v zmysle ktorej právoplatný rozsudok Okresného súdu Komárno ukladajúci žalobcovi povinnosť prejavíť svoju vôľu (teda vydať nehnuteľnosti), nahradil vôľu povinnej osoby (žalobcu) a súčasne aj druhej zmluvnej strany v dohode o vydaní vecí.

Následne správa katastra postupovala správne, keď na základe návrhu cirkvi, z ktorého bolo jednoznačne zrejmé, čoho sa cirkev domáhala - a síce povolenia vkladu k tam špecifikovaným nehnuteľnostiam z titulu dohody o vydaní veci zo dňa 18.05.2011 podľa reštitučného zákona v spojení s právoplatným rozsudkom Okresného súdu Komárno č.k. 8C 159/06-552 - návrh a jeho prílohy v zmysle

§ 31 katastrálneho zákona preskúmala a dospela k záveru, že dohoda o vydaní veci obsahovala všetky zákonom požadované náležitosti, pričom absentujúci prejav vôle a podpis žalobcu bol s poukazom na § 161 ods. 3 O.s.p. nahradený výrokom právoplatného rozsudku Okresného súdu Komárno, ktorý bol k návrhu pripojený.

K vyššie uvedenému odvolací súd poukazuje aj na skoršiu judikatúru Najvyššieho súdu SR (rozsudok sp.zn. 3SžoKS/16/2006), v zmysle ktorej rozsudok súdu vydaný v občianskoprávnom konaní ukladajúci odporcovi povinnosť vyhlásiť vôľu spôsobom uvedeným vo výroku (t.j. povinnosť uzatvoriť kúpnu zmluvu identifikovanú vo výroku), je rozsudkom ukladajúcim vyhlásenie vôle podľa § 161 ods. 3 O.s.p. Najvyšší súd v odôvodnení tohto rozsudku konštatoval, že „... podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou. Požiadavka na ústavne konformný výklad zákonov priamo ovplyvňuje zisťovanie obsahu jednotlivých zákonných ustanovení z dikcie a ich aplikáciu na daný skutkový stav a zabezpečuje, že výklad normatívnych ustanovení zákona nevedie k absurdným záverom, alebo záverom v rozpore s ústavnými princípmi.

Podľa § 161 ods. 2 O.s.p. ak nie je v rozsudku uložená povinnosť na plnenie, je rozsudok vykonateľný, len čo nadobudol právoplatnosť.

Podľa § 161 ods. 3 O.s.p. právoplatné rozsudky ukladajúce vyhlásenie vôle nahradzujú toto vyhlásenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa vo svetle vyššie uvedeného nemohol stotožniť s názorom súdu prvého stupňa v tom, že správa katastra nepostupovala správne a v súlade so zákonom, keď povolila vklad vlastníckeho práva titulom dohody, v ktorej absentoval podpis žalobcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na záver poukazuje na účel okruhu reštitučných predpisov a tým je vo všeobecnosti odstránenie alebo aspoň zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči postihnutým osobám v období neslobody zo strany štátu. Poškodenou bola v predmetnej právnej veci cirkev, ktorá postupovala v súlade s ustanoveniami reštitučného zákona a vyzvala žalobcu ako povinnú osobu (§4 a §5 ods. 1 a 2 reštitučného zákona) k vydaniu odňatých nehnuteľností, ktorý jej výzvu ignoroval, následne sa obrátila na Okresný súd Komárno i Krajský súd v Nitre (§ 5 ods. 3 reštitučného zákona), ktorý jej právoplatným rozsudkom dali za pravdu a uložili žalobcovi povinnosť, ktorú tento opätovne nerešpektoval. Nakoľko vykonanie záznamu do katastra nehnuteľností titulom uvedených civilných rozsudkov bolo na základe protestu prokurátora zrušené ako nezákonné s tým, že tieto rozsudky uložili povinnosť vydať nehnuteľnosti, no neurčovali vlastnícke právo k nim, neostávalo cirkvi žiadne iné riešenie, ako sa domáhať svojich práv, len to, ktoré zvolila, ktoré následne aplikovala správa katastra a ktoré je aj podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na vyššie uvedené súladné so zákonom aj s judikatúrou."

61. Vychádzajúc z uvedeného kasačný súd vyhodnotil námietky účastníka konania uvedené v kasačnej sťažnosti, ktorými namietal nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom v zmysle § 440 ods.1 písm. g/ SSP, za dôvodné.

62. Kasačný súd posudzoval zákonnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu aj z pohľadu názoru najvyššieho súdu vysloveného v jeho rozhodnutí sp.zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015, ktorým právnym názorom sa krajský súd v preskúmanom konaní riadil.

63. Uvedeným rozhodnutím najvyšší súd rozhodol v právnej veci žalobcu: LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, proti žalovanému: Okresný úrad Sabinov, za účasti: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Milpoš, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Správy katastra Sabinov č. V 497/13 zo dňa 30. mája 2013, o odvolaní žalovaného a zúčastnenej osoby proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. júna 2014, č.k. 5S/33/2013-50, tak, že napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove potvrdil. Krajský súd v Prešove uvedeným rozhodnutím podľa § 250j ods. 2 písm. d/ OSP rozhodnutie Správy katastra Sabinov č. V 497/13 z 30. mája 2013, ktorým správa katastra povolila vklad vlastníckeho práva v prospech účastníka konania, zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu ako aj z rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že súdy v označenej veci dospeli k zhodnému záveru, že nedostatok odôvodnenia napadnutého rozhodnutia o vklade vlastníckeho práva je takou vadou konania majúcou za následok nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu a je dôvodom pre jeho zrušenie a vrátenie veci žalovanému správne orgánu.

64. Odvolací súd vychádzajúc z uvedeného nesúhlasí s tvrdením žalobcu, že v obdobných veciach názor najvyššieho súdu vyslovený v jeho rozsudku sp.zn. 1Sžr/147/2013 bol prekonaný judikatórnym vývojom a je v súlade s časovo posledným rozsudkom najvyššieho súdu sp.zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015. Najvyšší súd vo vyššie uvedených rozsudkoch v obdobných právnych veciach rozhodol rozdielne. Rozhodnutím sp.zn. 1Sžr/107/2014 z 09.11.2015 najvyšší súd však potvrdil zrušenie rozhodnutia žalovaného správneho orgánu výlučne z procesného pochybenia spočívajúceho v absencii odôvodnenia napadnutého správneho rozhodnutia, pričom meritom veci a to hmotnoprávnou otázkou, či predmetná „Dohoda“ predložená cirkvou v prílohe návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra je alebo nie je vkladu schopnou listinou sa v odôvodnení svojho rozhodnutia nezaoberal.

65. V danej súvislosti kasačný súd súčasne upriamuje pozornosť na to, že judikatúra v slovenskom právnom poriadku nie je záväzná absolútne. Povinnosťou najvyššieho súdu ako súdu kasačného (do účinnosti Správneho súdneho poriadku odvolacieho) tak, ako aj krajského súdu, je zaoberať sa každou vecou samostatne a i keď vychádzajúc zo skutkových zistení známych z inej rozhodovacej činnosti, posudzovať zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu individuálne a nezávisle od iných rozhodnutí správneho orgánu ako individuálnych správnych aktov a pokiaľ sú predmetom súdneho prieskumu, nezávisle od iných rozhodnutí súdu v daných veciach.

66. Kasačný súd s názorom najvyššieho súdu vysloveným v rozsudku 1Sžr/107/2014 sa nestotožnil a to z týchto dôvodov. Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 31 ods. 4 katastrálneho zákona stanoví náležitosti rozhodnutia o povolení vkladu tak, že rozhodnutie, ktorým sa vklad povoľuje, obsahuje a) označenie správy katastra, ktorá o vklade rozhodla, b) číslo vkladu, c) označenie účastníkov konania, d) označenie právneho úkonu a nehnuteľností, ktorých sa právny úkon týka, e) deň, keď správa katastra o vklade rozhodla, f) deň, keď nastali právne účinky vkladu, g) meno, priezvisko a podpis osoby, ktorá vklad povolila, h) odtlačok okrúhlejšej pečiatky správy katastra. Pokiaľ okresný úrad odbor katastrálny v danom prípade rozhodol preskúmaným rozhodnutím o vklade vlastníckeho práva do katastra, ktoré neobsahovalo odôvodnenie, nevybočil z medzí zákonnej úpravy. V neposlednom rade kasačný súd dáva do pozornosti žalobcu rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 103/2011, v zmysle ktorého je neúčelné a neehospodárne formálne zopakovanie administratívneho konania, ak pre účastníka vo vzťahu k skutkovej stránke veci nepredstavuje reálnu možnosť dosiahnuť rozhodnutie v jeho prospech a za takýchto okolností platí, že aj nie každé porušenie procesného predpisu má za následok porušenie práv účastníka konania.

67. Vzhľadom k uvedenému krajský súd vo veci napadnutým rozsudkom rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, a preto kasačný súd považoval dôvod účastníka konania v kasačnej sťažnosti vymedzený v zmysle § 440 ods. 1 písm. g/ Správneho súdneho poriadku za dôvodný. Z týchto dôvodov kasačný súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 462 ods. 1 Správneho súdneho poriadku zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

68. Úlohou krajského súdu v ďalšom konaní bude postupovať v intenciách názoru kasačného súdu uvedeného vyššie, vec opätovne prejednať a rozhodnúť o nej v merite. V novom rozhodnutí povinnosťou krajského súdu bude súčasne rozhodnúť opäť o nároku na náhradu trov konania vrátane o nároku na náhradu trov kasačného konania podľa § 467 ods. 3 Správneho súdneho poriadku.

69. Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.